

Utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av avfallslagen

Inledning

Miljöministeriet ber om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av avfallslagen.

Det är fråga om ett utkast som baserar sig på skrivningarna i regeringsprogrammet, och regeringen drar upp riktlinjer för innehållet i regeringspropositionen efter remissbehandlingen.

Bakgrund

Genom propositionen genomförs de mål i statsminister Petteri Orpos regeringsprogram som gäller preciseringen av den kommunala avfallshanteringen i andra hand endast i situationer där det råder faktisk marknadsbrist samt enhetliggörandet av gränserna för anknytna enheters försäljning till utomstående till fem procent eller 500 000 euro av omsättningen.

Dessutom föreskrivs ett undantag för avfallsbranschen från det krav på ett minimiinnehav om 10 procent som föreslås i upphandlingslagen för anknytna enheter.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2027.

Målsättningar

Syftet med propositionen är att förbättra konkurrensneutraliteten inom avfallsbranschen, dvs. jämlika konkurrensförhållanden mellan offentliga och privata aktörer, samt att öppna marknaden genom att begränsa de kommunala avfallsbolagens verksamhet på en konkurrensutsatt marknad.

Syftet med ändringarna av bestämmelserna är att öka tillförlitligheten vid konstaterandet av marknadsbrist, förbättra transparensen i förfarandet och effektivisera tillsynen över verksamheten för att säkerställa att tjänster med sekundärt ansvar inte tillhandahålls när det på marknaden finns avfallshanteringstjänster på marknadsvillkor. Samtidigt är målet att säkerställa tillgången till avfallshanteringstjänster i andra hand när det inte finns tillgång till tjänster på marknadsvillkor.

Målet är att förbättra verksamhetsförutsättningarna för privata företag inom avfallshanteringsbranschen genom att föreskriva att kommunen är skyldig att upphandla avfallstransporttjänster genom konkurrensutsättning, med undantag för exceptionella situationer.

Syftet med förslaget till gräns för försäljning till utomstående är att begränsa de kommunala avfallsbolagens verksamhet på en konkurrensutsatt marknad, öppna marknaden inom avfallsbranschen och skapa fler valmöjligheter för företag som behöver avfallshanteringstjänster. Avsikten är att klart skärpa gränsen för de kommunala avfallsbolagens försäljning till utomstående med beaktande av skrivningen i regeringsprogrammet och EU-domstolens avgörande.

På basis av undantaget från kravet på minimiägande för anknytna enheter inom avfallsbranschen behöver de kommunala avfallsbolagen inte ändra sin nuvarande ägarstruktur.

Svarsanvisningar för mottagare

Vem som helst kan lämna ett utlåtande.

Vänligen lämna utlåtandena i första hand genom att svara på begäran om utlåtande på utlatande.fi. Anvisningar för att använda och registrera sig i tjänsten finns på utlatande.fi under fliken Anvisningar> Bruksanvisningar (användarstöd: [lausuntopalvelu.om\(at\)gov.fi](mailto:lausuntopalvelu.om(at)gov.fi)). Ministerierna ombeds också att spara det utlåtande som de lämnat via utlatande.fi i ärendehanteringssystemet VAHVA (ärendenummer VN/12570/2024).

Om det inte är möjligt att använda utlatande.fi kan utlåtandena sändas till ministeriets registratorskontor per e-post på adressen: [registratorskontoret.ym\(at\)gov.fi](mailto:registratorskontoret.ym(at)gov.fi) eller per post till adressen: Miljöministeriet, PB 35, 00023 Statsrådet. I de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret ber vi er ange ärendenumret VN/12570/2024. Dessutom ber vi att de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret skickas till exempel som bilaga till e-posten i Word- eller PDF-format så att utlåtandehandlingen inte innehåller onödiga personuppgifter, såsom privatpersoners e-postadresser.

Alla utlåtanden är i regel offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlåtandena publiceras på projektets offentliga projektsidor (valtioneuvosto.fi/sv/projekt, identifieringskod YM034:00/2024). Ett utlåtande som lämnats in av en privatperson publiceras dock på projektsidorna endast om personen skriftligen begär det till exempel i samband med sitt utlåtande eller i ett följebrev till utlåtandet.

Alla utlåtanden som lämnats via utlatande.fi, också utlåtanden från privatpersoner, är automatiskt tillgängliga för alla på utlatande.fi. Ministeriet publicerar inte de utlåtanden som lämnats in till registratorskontoret på utlatande.fi.

Utlåtandena ska inte innehålla onödiga personuppgifter. Även om ett utlåtande som en privatperson lämnat in till registratorskontoret inte publiceras på webben, kan alla ta del av det vid ministeriet i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Tidtabell

Vi ber er lämna ert utlåtande senast den 31 juli 2026.

Beredare

Ytterligare upplysningar ges av regeringssekreterare Johanna Routio, tfn 029 5250 137 (från och med 27 maj)
E-postadressen har formen fornamn.efternamn(at)gov.fi.

Länkar:

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM034:00/2024> - Hankesivu, hanketunnus YM034:00/2024

https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/df82d063-1771-40a5-b93d-b63f1eb84f7c/4de13004-629c-4824-b81e-93c10f932277/KIRJE_20260520133611.PDF - Vaikutusarvio: Jätealaa koskevat muutosesitykset, Owalgroup, maaliskuu 2026

Bilagor:

[Luonnos_hallituksen_esitykseksi.pdf](#)

[Utkast_RP_huvudsakligt_innehåll_och_parafer.pdf](#)

Sändlista:

Akaan kaupunki
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Auran kunta
Business Finland
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
Elintarviketeollisuusliitto ry
Energiateollisuus ry
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon kaupunki - Esbo stad
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
Forssan kaupunki
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta

Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
Hyrnsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Hämeenlinnan kaupunki
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Inkoon kunta
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän kaupunki
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta

Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaupan liitto ry
Kaustisen kunta
Keiteleen kunta
Kemianteollisuus ry
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keuruun kaupunki
Kierrätysteollisuus ry
Kihniön kunta
Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korkein hallinto-oikeus
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kuluttajaliitto ry
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki

Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki
Kyyjärven kunta
Kärkölän kunta
Kärsämäen kunta
Lahden kaupunki
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Lupa- ja valvontavirasto
Luumäen kunta
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajien Keskusliitto ry
Malax kommun - Maalahden kunta
Marttilan kunta
Maskun kunta
Materiaalikierto ry
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Miehikkälän kunta
Mikkelin kaupunki
Motiva
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta

Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksien kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeusministeriö
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun kaupunki
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Petäjäveden kunta
Pidä Lappi Siistinä ry
Pidä Saaristo Siistinä ry
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pietarsaaren kaupunki
Pihtiputaan kunta
Pirkkalan kunta
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puumalan kunta
Pyhtään kunta
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta

Pyhärannan kunta
Päivittäistavarakauppa PTY ry
Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Rakennusteollisuus RT ry
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saarijärven kaupunki
Sallan kunta
Salon kaupunki
Sastamalan kaupunki
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen kaupunki
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Solkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
Sulkavan kunta
Suomen biokierto ja biokaasu ry
Suomen Kiertovoima ry
Suomen Kiinteistöliitto ry
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
Suomen Kuntaliitto

Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Suomen Omakotiliitto ry
Suomen ympäristökeskus
Suomen Yrittäjät ry
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Tammelan kunta
Tampereen kaupunki
Terveystieteiden tutkimuskeskus THL
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Tilastokeskus
Ti. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta TYNK
Turun hallinto-oikeus
Turun kaupunki - Åbo stad
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaalankunta
Vaasan hallinto-oikeus
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Valkeakosken kaupunki
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varkauden kaupunki
Vehmaan kunta
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta

Virolahden kunta
Virtain kaupunki
VTT - valtion teknillinen tutkimuskeskus
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Ypäjän kunta
Ålands landskapsregering
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Utlåtande

33 § Kommunal avfallshantering i andra hand

36 § Kommunalt anordnad avfallstransport

44 § Bokföring över avfallshanteringstjänster samt transportörens skyldighet att lämna uppgifter

78 § Kommunal avfallsavgift

124 § Inspektioner och tillsynsplaner

145 a § Särskilda bestämmelser om anknutna enheter och upphandlande enheter

Ikraftträdandebestämmelse

Kommentarer om granskningen av förslagets huvudsakliga konsekvenser

Kommentarer om granskningen av andra genomförandelalternativ

Kommentarer om avsnittet om förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Annat att beakta

Uski Veli-Matti
Ympäristöministeriö

Routio Johanna
Ympäristöministeriö